

Innhold

Innledning	11
Mottakelighet	12
Konteksten	13
Ressurser	13
Kulturen	14
Følelser	15
Mening	16
Selvtillit	16
Autonomi	17
Kapittel 1	
Relasjonen i et helhetlig syn på behandling	18
Dialog og kontekst	20
Punktivering	22
Psyke og soma	22
Faktorer som bedrer behandlingsresultatene	23
Veiledning	24
Relasjonens betydning for psykologisk behandling	26
Kapittel 2	
Karakteristika ved god psykoterapi	29
Historien om den vanskelige pasienten Ole	31
Punktivering og oppmerksomhet	33
Relasjonen over tid	35
Konteksten der vi tror andre har makt	36
Å bygge varige behandlingsrelasjoner	39
Dialogen	41
Tvetydige budskap	43

Kommunikasjon og relasjonen	44
Samtalen	45
Lytteevnen	47
Ekspertrollen	48
Den indre samtalen	49
Kunnskap om hvordan tenkning endrer relasjonen til en selv og andre	50

Kapittel 3

Vesentlige faktorer i god psykoterapi	52
Empati	53
Definisjon av empati	53
Empatiforskning	54
Utfordringer i behandlingshverdagen	56
Arbeidsalliansen og samarbeidsrelasjonen	58
Ressursorientering i arbeidsalliansen	59
Definisjon av alliansen	59
Kvaliteten i alliansen	60
Type I- og II-allianser	60
Alliansestyrke i den kliniske hverdag	62
Ordernes makt	64
Ressursfokus i behandling	67
Respekt	69
Respekt i veiledning	70
Positiv oppmerksomhet	71
Ressursorientering	72
Den diagnostiske kulturen	73
Tilbakemelding	75
Mestringsperspektivet	77
Oppsummering	80

Kapittel 4

Årsaksforklaringer	81
Attribusjonsteori	82
Skyld	86
Stabile antakelser	87
Oppsummering	89

Kapittel 5

Gjennomførbare oppgaver 90

Fenomenologi 91

Handling og eksponering 92

Problemopplevelsen 94

Oppgaven kan utføres 94

Subjektiv vurdering av vanskelighetsgrad 95

Forventet vanskelighet og forsterkning 97

Selvtillit og prestasjoner 98

Øving og forsterkning 99

Resultatfokus og mestringsfokus 99

Oppsummering 101

Kapittel 6

Teknikker som relasjonelle intervensjoner 103

Øyeblikket 104

Mål og selvregulering 107

Relasjonen i historisk perspektiv 108

Relasjonen i ulike teorier 110

    Kognitiv atferdsterapi 110

    Relasjonen i psykoanalyse og gestaltterapi 111

    Gestaltterapi 113

Konteksten, teknikkene og relasjonen 115

    Avspenningsteknikker 116

    Avspenningstrening og myndiggjøring (empowerment) 118

    Hypnose 119

    Relasjonens betydning ved hypnosebehandling 120

    Betydningen av traumer 122

    Mindfulness - oppmerksomt nærvær 123

    Eksponeringsbehandlinger 126

    Systematisk desensivering 126

    Responsprevensjon og flooding 127

    Kognitive teknikker 128

    REBT (Ellis) 129

    Kognitiv terapi (Beck) 130

    Paradoksal intervensjon 131

Trygghetsskapende terapeutholdninger 133

Oppsummering 133

Kapittel 7

Mestring av prestasjonsangst 135
 Avspenning 135
 Mestringsfokus 137
 Finn dine gode og prestasjonsfremmende selvinstruksjoner 141

Kapittel 8

Forholdet mellom kropp og sjel 144
 Sterke affekter 145
 Relasjonen og energi 147
     Relasjonen og kontekstens betydning i medisinsk behandling 148
     Bevisste forventninger 151
     Læring og behandling 153
     Åpen eller skjult behandling 155
 Mening påvirker kroppens endogene system 156
     Behandlingen av Mrs T. 158
 Livskvalitet og relasjoner 160
     Psykologisk påvirkning og hjerneutvikling 161
     Påvirkning av autonome reaksjoner 162
 Tidlig stress og sykdom 163
     Kontakten med andre 164
     Stress og hippokampus 165
 Betydningen av kulturen 166
 Vitenskapens innflytelse 168
 Oppsummering 169

Kapittel 9

Placeboeffektens betydning for klinisk behandling 170
 Placebo og mening 171
 Meningens betydning 172
 Holdninger og forventninger til placebo 173
 Økning av mulighetene for placeboeffekter 175
     Placeboeffektens størrelse 175
     Etikk 176
 Evidensbasert psykoterapi: kontekstmodellen 177
 Hypnose og placebo 178
 Klassisk betinging og placebo 181
 Virkelig placebo 182
 Kartlegging av placebo uten bruk av placebomidler 183

Forståelse og gode forklaringer	184
Negativ effekt	184
Hvorfor virker placebo?	185
Perseptuell oppmerksomhet og kognitive skjema	185
Additive effekter	186
Støtte fra god vitenskap	187
Etiske vurderinger	188
Oppsummering	188

Kapittel 10

Nødvendige forutsetninger for god og effektiv behandling	191
Relasjonen	192
Konteksten	193
Håp	194
Alliansen	195
Positiv aktelse	195
Tilbakemelding	196
Åpenhet	196
Relasjonell dyktighet kan læres	196
Pasientens perspektiv	197
Hva virker	197
Hva må unngås	197
Hva man må være åpen på	198
Pedagogiske refleksjoner	199
Referanseliste	201